

1. ชื่อโครงการนวัตกรรม.....และริมน่าน@คอรุม.....
2. วลีเกี่ยวกับโครงการ (สั้น กระชับ ได้ใจความ).....เด็กคิด อปท. หนุนชุมชนบริหารจัดการ
3. เนื้อหาข้อมูลโครงการนวัตกรรม

3.1 ความเป็นมาของโครงการ

เกิดขึ้นมาจากแนวความคิดของเด็กและเยาวชนกลุ่มหนึ่งที่ต้องการพื้นที่ในการแสดงออกทางด้านดนตรี ศิลปะ ได้ทำโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกลุ่มกิ่งก้านใบ (กลุ่มเด็กและเยาวชนจังหวัดอุตรดิตถ์) ภายใต้งบประมาณของ...สสส. กิจกรรม “สุขยกแก๊งค์” ชื่อโครงการ “ลานนวมขมดนตรีมีการแสดง” เมื่อได้รับการอนุมัติงบประมาณ ได้เข้าขอใช้พื้นที่ในบริเวณที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลคอรุม เพื่อจัดกิจกรรม จึงเกิดการกระบวนกรคิดในเชิงนโยบายของคณะผู้บริหาร “สร้างคน สร้างงาน สร้างโอกาส สร้างสังคมอุดมปัญญา” สนับสนุนกิจกรรม โดยใช้พื้นที่แหล่งประโยชน์ในชุมชนริมน่านน้ำ เกิดถนนคนเดินเลาะริมน่าน “นั่งแคร่เล่นน้ำ่านชิมอาหารอร่อย” ขึ้นครั้งแรกในวันที่ 12 มกราคม 2560 กลุ่มได้รับผลกระทบเชิงบวกกับกิจกรรม คือ กลุ่มเด็กและเยาวชน...เด็ก...ได้เล่นดนตรี ได้แสดงผลงานศิลปะ ได้สร้างรายได้ ได้รวมกลุ่มทำในสิ่งที่ชอบและดีร่วมกันในสายตาคนในชุมชน กลุ่มแม่บ้าน สตรี ผู้สูงอายุ ได้ขยายของพืชผลทางการเกษตร ผลิตภัณฑ์ชุมชน อาหารพื้นบ้าน สร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัว กลุ่มผู้สูงอายุ มีพื้นที่สร้างสรรค์ทำกิจกรรมเพื่อสุขภาพ ร้อง เล่น เต้น รำ มีคุณค่าในตัวเองและในชุมชน ได้อนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี และที่สำคัญ กิจกรรมนี้ สร้างให้เกิดความรัก ความสามัคคีในกลุ่มคนสามวัยรวมถึงทุกคนในชุมชน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วม จะเห็นได้จาก การจัดกิจกรรมที่หนุนเสริมด้านงบประมาณโดยองค์การบริหารส่วนตำบลคอรุม ที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนทุกกลุ่มวัยในชุมชน จัดกิจกรรมต่อเนื่อง 5 เดือน เพื่อให้เกิดความยั่งยืน ได้ถอดบทเรียนและทำบันทึกข้อตกลงร่วมมอบนโยบายการบริหารจัดการต่อโดยชุมชนบ้านกองโค หลังจากชุมชนบริหารจัดการเอง หน่วยงานได้สนับสนุนกำลังบุคลากร สนับสนุนด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เกิดกระบวนการทำงานอย่างมีส่วนร่วม ด้วยผลงานเชิงประจักษ์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต จึงทำให้คนในชุมชน หมู่ 3 บ้านกองโค มีมติเอกฉันท์ในการใช้เงินกองทุนเงินล้าน พัฒนาต่อยอดกิจกรรมเลาะริมน่านในวงเงิน 200,000.- บาท จะเห็นได้ว่า จากจุดเล็ก ๆ ที่เด็ก ๆ คิดเพียงแค่ต้องการพื้นที่แสดงออก เกิดผลกระทบเชิงบวกขึ้นมากมายในชุมชน เกิดพื้นที่สร้างสรรค์คนสามวัย เกิดพื้นที่สร้างรายได้ เกิดการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม เกิดชุมชนจัดการตนเอง สิ่งเหล่านี้ล้วนฉายภาพความเป็นนวัตกรรมที่มีธรรมชาติมาอย่างแท้จริง

3.2 วิธีการ/กลยุทธ์การดำเนินการ

หลักคิดในการจัดการปัญหาซึ่งปัญหาตั้งต้นที่ได้มา คือ เด็กและเยาวชนขาดพื้นที่สร้างสรรค์ในการทำกิจกรรม เด็กทำโครงการขอใช้พื้นที่ในการทำกิจกรรม ด้วยแนวการบริหารของคณะผู้บริหารที่รับฟังทุกเสียงของประชาชน จึงได้ประชุมและนำใช้ข้อมูลทั้งหมดที่มีอยู่ในหน่วยงาน อันประกอบด้วย ข้อมูลวิจัยชุมชน (RECAP) เป็นข้อมูลทุนทางสังคม ระดับบุคคล กลุ่ม องค์กร แหล่งประโยชน์ ดูการเชื่อมโยงกิจกรรม ความเป็นไปได้ของการแก้ไขปัญหาที่เล็กแต่ส่งผลกระทบต่อกรแก้ปัญหาอื่น ๆ ด้วย ข้อมูลระดับบุคคล ครัวเรือน หมู่บ้าน และชุมชน (TCNAP) ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงสถิติ ที่ใช้บูรณาการร่วมกับข้อมูลวิจัยชุมชน สอบทานความถูกต้องของข้อมูลซึ่งกันและกัน ข้อมูลแผนหมู่บ้าน แผนชุมชน แผนพัฒนาตำบล และนโยบายผู้บริหาร จากข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้ ส่งผลกระทบต่อกรบวนการคิดแบบมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ เพื่อให้เกิดแผนงาน แผนเงิน และแผนปฏิบัติการ

3.3 การดำเนินการและการนำไปปฏิบัติโครงการ

จากโครงการที่เด็กคิด และเสนอต่อคณะผู้บริหาร จึงได้เกิดกระบวนการคิดร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน มีการนำใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ ข้อมูลแหล่งประโยชน์เพื่อใช้เป็นลานกิจกรรมให้กับเด็กและเยาวชน ข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการของคนทุกกลุ่มวัยที่สามารถนำมาประกอบการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมได้...หลังจากมีเนื้อหา มีข้อมูลที่เพียงพอ เปิดประชุมผู้นำท้องถิ่น ท้องที่ เพื่อออกแบบกิจกรรมร่วมกัน เกิดชื่อกิจกรรมที่ออกแบบร่วมกันในที่ประชุม เสาะรึมน่านอศอรุม...“นั่งแคร่ แล่น้ำน่าน ชิมอาหารอร่อย” และเพื่อให้กระบวนการคิดที่ตกผลึกนำไปสู่การปฏิบัติ จึงได้จัดทำโครงการภายใต้กิจกรรมที่ถูกบรรจุไว้ในแผนพัฒนา 4 ปี คือ โครงการ “เทศกาลอาหารและของดีตำบลอศอรุม” เป็นการประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมในลานกิจกรรม มีการประกวดเมนูอาหาร พันบ้าน อาหารสุขภาพ การเปิดใช้พื้นที่ทำกิจกรรมกลุ่มเด็กและเยาวชนนักดนตรีทั้งที่รวมตัวกันเองโดยกลุ่มสภาเด็ก และกลุ่มเด็กที่รวมตัวกันโดยโรงเรียนในพื้นที่...การแสดงผลงานทางด้านศิลปะ...การแสดงของผู้สูงอายุ ร้อง เล่น เต้น รำ...การอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี การแต่งกาย วัฒนธรรมอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นถิ่นลาวเวียง...เปิดพื้นที่ให้กับกลุ่ม อสม. กลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มองค์กร ได้สมัครเข้าเป็นผู้ค้าในกิจกรรม...จากการประชาสัมพันธ์ก่อนงาน 2 เดือน เกิดความตื่นตัว มีผู้ค้าผู้ขายทั้งภายในตำบลและนอกตำบลสนใจเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างมาก จึงได้นัดประชุมผู้ค้าเพื่อสร้างกฎ กติการ่วมกันในเรื่องการใช้พื้นที่ การแต่งกาย ภาชนะที่บรรจุอาหาร (ลดการใช้โฟมและถุงพลาสติก) ช่วงเวลาในการเข้าจัดร้านและวางสินค้า การบริหารจัดการในช่วงแรก ๆ บริหารจัดการโดยองค์การบริหาร ส่วนตำบลอศอรุมร่วมกับกลุ่มเด็กและเยาวชน คนในชุมชนช่วยสนับสนุนกำลังคนและสถานที่ในการจัดกิจกรรม ไม่มีการเก็บค่าบริการจัดการจากผู้ค้าผู้ขาย แต่กิจกรรมภายใต้โครงการที่กำหนดจัดขึ้นจำนวน 5 เดือน จึงเกิด แนวคำถามและปัญหาตามมามากมาย เช่น ใครจะทำต่อ ?? อนาคตจะไม่ทำแล้วหรือ ?? ให้ภาคเอกชนมาทำต่อ ได้ไหม ?? คำถามเหล่านี้จึงนำเข้าสู่กระบวนการถอดบทเรียนร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรม ประกอบด้วย เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้ค้าผู้ขาย ผู้นำ ท้องถิ่น ท้องที่...นำปัญหาและอุปสรรค ข้อดี ข้อด้อย มาพูดคุยกัน จนเกิดแนวทางในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ยั่งยืนไว้ซึ่งความเป็นชุมชนที่สามารถ จัดการตนเองได้ ลงนามบันทึกข้อตกลงร่วม ระหว่าง อบต.อศอรุม กับ ผู้นำในหมู่ 3 บ้านกองโค และได้บริหารจัดการตั้งแต่เดือน มิถุนายน 2560 – ปัจจุบัน ได้ใช้งบประมาณในหมู่บ้านเพื่อพัฒนาถนนคนเดินเสาะรึมน่าน ให้มีศักยภาพขึ้น...จากปัญหาของเด็ก สู่กิจกรรมแบบมีส่วนร่วม และที่ยิ่งใหญ่คือ นำไปสู่การบริหารจัดการตนเองของคนในชุมชน โดยชุมชน เพื่อคนในชุมชน

3.4 ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ ความโดดเด่น และความยั่งยืน

ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ :

- (1) กลุ่มเด็กและเยาวชน มีพื้นที่แสดงความสามารถทางด้านดนตรี ศิลปะ ได้ทำกิจกรรม ใกล้ชิดกับครอบครัว มีโอกาสได้เป็นผู้จัดการร้านค้า
- (2) กลุ่ม สตรี ครอบครัว และประชาชนทั่วไป มีช่องทางการหารายได้เสริมให้กับตนเองและครอบครัว มีพื้นที่พบปะ พูดคุย พักผ่อนหย่อนใจ และได้ทำกิจกรรมร่วมกับคนในครอบครัว
- (3) กลุ่ม ผู้สูงอายุ มีช่องทางการหารายได้เสริมให้กับตนเองและครอบครัว มีพื้นที่ในการ

แสดงออกทางด้าน ดนตรี การแสดง ร้อง เล่น เต้น รำ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพกายใจ ปัญหา และสังคม ที่ดีของกลุ่มผู้สูงอายุ

(4) กลุ่มครัวเรือนริมแม่น้ำ(บริเวณจัดกิจกรรม) ได้มีช่องทางการสร้างรายได้หลักให้กับตนเองและครอบครัว เนื่องจากพื้นที่เลาะริมน้ำเป็นที่รู้จัก มีความสวยงาม เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ทำให้มีกลุ่มคน เด็ก เยาวชน และคนทั่วไป พาครอบครัว มาชมบรรยากาศ สร้างอาชีพหลักในการการค้าขายได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

ความโดดเด่นของโครงการ : เป็นโครงการที่มีจุดเริ่มต้นเล็ก ๆ แต่ก่อให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

มั่นคง : มีหน่วยงานให้การสนับสนุนกิจกรรมภายหลังจากชุมชนบริหารจัดการต่อ โดยเริ่มจากชุมชนเอง ที่มีมติเอกฉันท์ในการใช้งบพัฒนาหมู่บ้านมาใช้ในการพัฒนากิจกรรมและริมน้ำ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพิชัย สนับสนุนกิจกรรมเปิดตลาดประชารัฐคนไทยยิ้มได้ การท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดอุดรธานี สนับสนุนบรรจุกิจกรรมเข้าสู่ปฏิทินการท่องเที่ยวของจังหวัดอุดรธานี

มั่งคั่ง : มียอดเงินหมุนเวียนในการจัดกิจกรรมต่อครั้งไม่ต่ำกว่า 50,000.- บาท แม้ค้าในชุมชนขายพืชผลทางการเกษตร ผักพื้นบ้าน ผลไม้ในครัวเรือน ซึ่งต้นทุนต่ำ แต่สามารถสร้างรายได้ในการขาย แม้ค้าที่มีอาชีพค้าขาย มีรายได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากวันอังคาร ไม่มีตลาดนัดที่ไหน จึงเกิดรายได้เพิ่มขึ้นจากการมีกิจกรรม ครัวเรือนริมแม่น้ำ ปรับปรุงบ้านเรือน หน้าบ้านหน้ามอง ทำเป็นร้านค้า ขายอาหาร มีรายได้ประจำจากกิจกรรม

ยั่งยืน : เป็นกิจกรรมที่ได้รับการต่อยอดและบริหารจัดการต่อโดยชุมชน ชุมชนเป็นเจ้าของกิจการ บริหารเอง รับผิดชอบต่อตนเอง เป็นเจ้าของเอง ก่อให้เกิดความยั่งยืนของกิจกรรม

ความยั่งยืนของการดำเนินการและบทเรียนที่ได้รับ : กิจกรรมที่มีการบริหารจัดการต่อโดยชุมชน มีรูปแบบการดำเนินกิจกรรมที่ชัดเจน คนในชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของร่วม สิ่งเหล่านี้ย่อมก่อให้เกิดความยั่งยืนของกิจกรรม และที่สำคัญ กลุ่มผู้ที่ได้รับประโยชน์ที่ได้ทุกกลุ่มวัย ไม่ว่าจะเป็นลานสร้างรายได้ ลานสร้างสุขร่วมกันของคนสามวัย นั้น ย่อมส่งผลต่อความยั่งยืนอย่างแน่นอน บทเรียนจากการทำกิจกรรม การรับฟังทุกเสียงของประชาชน การทำกิจกรรม 1 กระถน 100 การแก้ไขปัญหาโดยใช้ข้อมูล และที่สำคัญคือ **หลักการบริหารคน งาน กิจกรรม ชุมชน องค์กร** สิ่งท้าทายต่อการพัฒนาในอนาคต...พัฒนาต่อยอดร่วมกันต่อไปคือ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การปั่นจักรยานเลาะริมน้ำ การวิ่ง การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ร่วมกิจกรรมหาบั้งหัน ลอยเรือเทียน แห่ต้นผึ้ง ชักธง กิจกรรมเหล่านี้ล้วนแต่เป็นกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับสายน้ำ กิจกรรมเหล่านี้เข้าสู่กระบวนการเพื่อให้เกิดการนำเสนอ ทริปการท่องเที่ยว ที่ได้มากกว่าการมาถนนคนเดิน ได้มากกว่ารายได้เสริม กลุ่มได้ประโยชน์เพิ่มบ้านพักโฮมสเตย์ กลุ่มเช่าจักรยาน กลุ่มอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณี ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ คือบทเรียนที่อยู่ในแผนการพัฒนาในระยะต่อไปของ เลาะริมน้ำ @อุดร

๓.๕ แนวทางในการเผยแพร่ข่าวสารของโครงการ

การนำใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ประกอบการตัดสินใจทำกิจกรรม ทุกพื้นที่มีต้นทุนทางวัฒนธรรม ต้นทุนทางกายภาพ ที่แตกต่างกัน การจัดทำกิจกรรม หรือโครงการเพื่อพัฒนาตอบสนองความต้องการหรือ แก้ปัญหาในพื้นที่ หากจัดทำตามสภาพบริบท จากต้นทุนของพื้นที่ ย่อมส่งผลต่อความสำเร็จของกิจกรรม

กิจกรรมเลาะริม่าน เป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ช่วยให้กลุ่มเด็กและเยาวชนมีพื้นที่สร้างสรรค์ โดยผ่านการหนุนเสริมของ อปท. กิจกรรมทุกอย่างบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของชุมชน ทั้งยังเป็นการเผยแพร่ วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น จากการรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ ทำให้เล็งเห็นปัญหาของชุมชน การนำข้อมูลมาผนวกใช้ควบคู่กับการแก้ไขปัญหา โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน นำไปสู่การจัดการปัญหาที่ตรง จุด เกิดเป็นชุมชนที่เข้มแข็งสามารถจัดการตนเองได้